

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería xeriátrica e coidados paliativos

Materia	Enfermería xeriátrica e coidados paliativos			
Código	V53G140V01304			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Mosquera Losada, María Elena			
Profesorado	Abras Suárez, María Concepción Mosquera Losada, María Elena Pérez Martín, Javier			
Correo-e	elena@elenamosquera.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	A materia de "Enfermería Xeriátrica e coidados paliativos" trata de proporcionar ao alumno o coñecemento das modificacións que se producen no individuo coa idade, dende aspectos non só bio-fisiolóxicos e funcionais senón tamén socio-económicos que teñen neste grupo de poboación unha significación de suma importancia e transcendencia, trata igualmente dos coidados que deben dispensarse aos anciáns sans e enfermos, así como da actitude adecuada ao dispensar os devanditos coidados. Tamén engloba os coidados paliativos dende a perspectiva persoal, social e familiar e abordando os coidados que se dispensan na devandita situación.			

Esta materia impártese no terceiro curso do Grao de Enfermería, e é unha materia cuatrimestral.

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermmería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermmería dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles.

B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade.
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.
C43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber aplicar os aspectos xerais do proceso do envellecemento no seu contexto socio-sanitario.	A1	B3	C8	D1
	A2	B5	C41	D2
	A3	B6	C42	D3
	A4	B7	C43	D4
	A5	B9		D5
		B11		D6
		B14		D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Realizar coidados tendo en conta as modificacións morfofuncionais e psicosociais do envellecemento.	A1	B1	C8	D1
	A2	B2	C44	D2
	A3	B3	C49	D3
	A4	B5	C52	D4
	A5	B6		D5
		B7		D6
		B9		D7
		B11		D8
		B14		D9
		B15		D10
		B18		D11

Contidos

Tema

TEMA 1: O ENVELLECIMENTO: MARCO CONCEPTUAL. ASPECTOS XERAIS DO ENVELLECIMENTO	1.1: CONCEPTO DE VELLEZ 1.3: CONCEPTOS CLAVES NA VELLEZ 1.4: ENVELLECIMENTO DAS POBOACIÓNS 1.5: PROBLEMÁTICA DO ENVELLECIMENTO 1.6: ENVELLECIMENTO SAUDABLE E ENVELLECIMENTO ACTIVO
TEMA 2: ENFERMERIA XERONTOLOXICA	2.1: XERIATRIA E XERONTOLOXIA 2.2: FUNCIÓNS DA ENFERMEIRA XERONTOLOXIA 2.3: COIDADOS ESPECIFICOS DA ENFERMEIRA XERONTOLOXIA EN RELACIÓN COAS NECESIDADES DOS USUARIOS (MODELO VIRXINIA HENDERSON)
TEMA 3: O CONTEXTO SOCIO-SANITARIO DA POBOACIÓN ANCIÁ	3.1: PLAN XERONTOLOXICO 3.2: CONCEPTO CLAVES DA DEPENDENCIA 3.3 RECURSOS ASISTENCIAIS 3.4: LEI DA DEPENDENCIA
TEMA 4: NIVEIS ASISTENCIAIS	4.1: CONCEPTO DE NIVEL ASISTENCIAL 4.2 CLASIFICACIÓN DE NIVEIS ASISTENCIAIS 4.3: FUNCIÓNS DA ENFERMARÍA XERONTOLOXICA NOS DISTINTOS NIVEIS ASISTENCIAIS 4.5 ORGANIZACIÓN DOS COIDADOS DE ENFERMERIA DENTRO DAS INSTITUCIÓNS SOCIOSANITARIAS.
TEMA 5: TEORIAS DO ENVELLECIMENTO	5.1: CONCEPTO DE ENVELLECIMENTO 5.2 TIPOS DE CLASIFICACIÓNS DAS TEORIAS DE ENVELLECIMENTO 5.3 TEORIAS DO ENVELLECIMENTO
TEMA 6: MODIFICACIÓNS MORFOFUNCIONAIS E PSICOSOCIAIS DO ENVELLECIMENTO	6.1: CARACTERISTICAS XERAIS DA PRESENTACIÓN DE ENFERMIDADES NO PACIENTE ANCIÁN 6.2: CAMBIOS FISICOS NO ENVELLECIMENTO E PRESENTACIÓNS ATIPICAS DAS ENFERMIDADES POR APARATOS 6.3 CAMBIOS PSICOQUICOS E SOCIAIS NO ENVELLECIMENTO 6.4: CARACTERISTICAS XERAIS DA PRESENTACIÓN DE ENFERMIDADES NO PACIENTE ANCIÁN 6.5 TERAPEUTICA FARMACOLOXICA NO PACIENTE ANCIÁN
TEMA 7: A PERSOA MAIOR ENFERMA. VALORACION INTEGRAL	7.1: VALORACION XERIATRICA 7.2: INSTRUMENTOS OU ESCALAS DE VALORACION 7.3: VALORACION DA SAÚDE FISICA 7.4: VALORACION DA CAPACIDADE FUNCIONAL 7.5: VALORACION DA SAÚDE MENTAL 7.6: VALORACION SOCIAL 7.7.:ANEXOS (ESCALAS)
TEMA 8: O ANCIÁN FRAXIL	8.1 TIPOS DE PACIENTES EN XERIATRÍA 8.2 O ANCIÁN FRAXIL. ABORDAXE
TEMA 9: GRANDES SINDROMES XERIATRICOS	9.1: CONCEPTO DE SD XERIATRICO 9.2: CLASIFICACIÓN DOS SINDROMES XERIATRICOS 9.3: SINDROMES XERIATRICOS.
TEMA 10: COIDADOS PALIATIVOS	10.1 APOIO PSICOSOCIAL Á FAMILIA 10.2 ATENCIÓN NOS ULTIMOS DÍAS. AGOGINIA 10.3 SEDACIÓN PALIATIVA 10.4 DUELO DEFINICIÓN, FASES E MANIFESTACIÓNS

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	20	28
Estudo de casos/análises de situacións	10	20	30
Traballos tutelados	8	2	10
Foros de discusión	0	10	10
Debates	3	0	3
Seminarios	3	0	3
Sesión maxistral	22	42	64
Probas de tipo test	0.5	0	0.5
Probas de resposta curta	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Foros de discusión	Foros no que se propon o alumno que opine sobre diferentes conceptos da materia. E no que o alumnos tamé debe reflexionar e opinar de forma asertiva sobre as visión do resto dos compañeiros.
Debates	Actividades grupal, no que os alumnos expoñen a suas ideas e as argumenta sobre un tema relacionado ca materia. Da mesma forma escoitan outras ideas e argumentos co fin de ter diferentes visión y polo tanto se enriqueza o seu campo de coñecementos. O debate estará moderado polo profesor para orientar e conducir o debate dentro do campo profesional.
Seminarios	Exposición por parte do profesor dun tema relacionado coa materia e que complementa e enriquece o coñecemento do alumnos en relación co campo da Enfermería Xeriatrica.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os diferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de evaluacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email o a través de la plataforma Faitic.
Estudo de casos/análises de situacións	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os diferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de evaluacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email o a través de la plataforma Faitic.
Traballos tutelados	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os diferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de evaluacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email o a través de la plataforma Faitic.
Foros de discusión	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os diferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de evaluacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuales de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email o a través de la plataforma Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	11	A1 B3 C42 D2 A5 B14 C43 D3 D4 D8 D10

Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6	C8 C41 C42 C43	D1 D3 D4 D7 D8
				B7 B9 B15 B18		D9 D10
Traballos tutelados	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	5	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B5 B6 B7	C8 C41 C42	D1 D2 D3 D4 D5
				B9 B14 B15		D6 D7 D8 D9 D10 D11
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	5	A1 A3 A5	B7 B9 B14	C41 C42 C43	D1 D8
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	64	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6	C8 C41 C42 C43 C44	D1 D2 D3 D4 D5
				B7 B9 B11 B14 B15 B18	C49 C52	D6 D7 D8 D9 D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

MARGARET ECKMAN, **ENFERMERIA GERIATRICA.**, 2013,
 SOCIEDAD ESPAÑOLA DE GERIATRIA Y GERONTOLOGIA, **MANUAL DEL RESIDENTE EN GERIATRIA**, 2011,
 LOURDES BERMEJO GARCIA, **ENVEJECIMIENTO ACTIVO Y ACTIVIDADES SOCIOEDUCATIVAS CON PERSONAS MAYORES: GUIA DE BUENAS PRACTICA**, 2010,
 ELENA MUÑOZ MARRON, **ESTIMULACION COGNITIVA Y REABILITACION NEUROPSICOLOGICA**, 2009,
 HUEROS IGLESIAS A., **CEAFA ATENDER A UNA PERSONA CON ALZHEIMER**, 2008,
VALORACION NUTRICIONAL EN EL ANCIANO, 2007,
 GLORIA PEREZ SERRANO, **INTERVENCION Y DESARROLLO INTEGRAL EN PERSONAS MAYORES**, 2006,
 XUNTA DE GALICIA, **VIDA E LIBERDADE: O DEREITO A UNA MORTE DIGNA**, 2006,
 J. HERRERA CARRANZA; J.C. MONTERO TORREJON, **ATENCION FARMACEUTICA EN GERIATRIA**, 2005,
 JOAN SUBIRATS, **LA VEJEZ COMO OPORTUNIDAD**, 1992,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405
 Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101
 Enfermaría comunitaria I/V53G140V01104
 Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Enfermería clínica II/V53G140V01205
Enfermería comunitaria II/V53G140V01206
Prácticas clínicas I/V53G140V01208
Prácticas clínicas II/V53G140V01303
Prácticas clínicas III/V53G140V01306
